

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา

THE DEVELOPMENT OF SOUTHERN FOLK DANCE LEARNING
UNIT: ZAPIN FOR GRADE 10 STUDENTS AT WORANARI
CHALOEM SONGKHLA SCHOOL

วิไลลักษณ์ ลบลาย* และจุไรศิริ ชูรักษ์**

WILAILAK LOBLAY AND JURASIRI CHOORAK

(Received: August 9, 2023; Revised: October 5, 2023; Accepted: February 6, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียน หลังการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 เมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยมีแบบแผนการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ 2) สร้างและหาคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ 3) ศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/16 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย 1) หน่วยการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ 3) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t - test แบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระจากกัน

ผลการวิจัยพบว่า หน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย (1) ชื่อหน่วยการเรียนรู้ (2) ผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ (3) ตารางความสัมพันธ์ของมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้

* นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Master of Education Program students Department of Curriculum and Teaching Program, Songkhla Rajabhat University

** ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Department of Curriculum and Teaching Program, Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University

ผลการเรียนรู้และเวลา (4) เวลาเรียน (5) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (6) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ (7) การวัดและการประเมินผล และ (8) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน ระยะเวลา 8 ชั่วโมง นอกจากนี้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติการแสดงซำเป้ง หลังการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซำเป้ง หน่วยการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop the southern folk dance learning unit of Zapin for grade 10 students at Woranari Chaloe Songkhla School, 2) to study the academic achievement of grade 10 students in terms of knowledge after the learning management, 3) to compare the Zapin performance skills of grade 10 students to the criteria of 70 percent after the learning management, 4) to study the students' satisfaction with learning management using the southern folk dance learning unit of Zapin. The research methodology was based on Research and Development (R&D) procedure with three main steps as follows: 1) Studying the basic information on the development of southern folk dance learning unit of Zapin 2) Creating the southern folk dance learning unit of Zapin and finding its quality 3) Studying the results of southern folk dance learning unit of Zapin. The sample group in the third step consisted of 30 grade 10 students in 4/16 class in the first semester of the academic year 2023 at Woranari Chaloe Songkhla School. This group was obtained by the cluster random sampling method. The research instruments consisted of 1) the southern folk dance learning unit of Zapin prepared for grade 10 students, 2) the achievement test that measures knowledge, 3) the achievement test in practical skills, and 4) the questionnaire of satisfaction with learning management using the southern folk dance learning unit of Zapin. The statistics used for data analysis were average, standard deviation, and t-test for dependent samples.

The results indicated that the learning unit comprised (1) the title of learning unit, (2) the concept map of learning unit, (3) the table of relationships among learning standards, learning content, expected learning outcomes, and

time, (4) class time, (5) guidelines to learning activities, (6) media/learning resources, (7) the measurement and evaluation, (8) three learning management plans covering 8 hours. Moreover, the post-test score of knowledge of grade 10 students after learning through the southern folk dance learning unit of Zapin was statistically higher than the pre-test score at the significance level of .01. Regarding the achievement of Zapin performance skills of grade 10 students after the learning management, the overall score was higher than the criteria of 70 percent. Lastly, the students' overall satisfaction with the learning management was at a high level.

Keywords: Southern folk dance “Zapin”, Learning Unit, The learning achievement

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและเห็นได้ชัด เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการและระบบสื่อสาร รวมทั้งการที่ประเทศไทย มีการติดต่อสัมพันธ์กับประชาคมโลกกว้างขวางขึ้น การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ก่อให้เกิด ความไม่สมดุลของการพัฒนาในหลายลักษณะ ทั้งในด้านความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนา ทางวัตถุและการพัฒนาทางจิตใจ ระหว่างการให้ความสำคัญแก่วิทยาการสมัยใหม่และ วัฒนธรรมภายนอกชุมชน ภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่น (วิชัย ต้นศิริ, 2547, น. 19) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 23 ได้เน้น ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ทั้งความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา และในมาตรา 27 ที่กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องสอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน สังคมในท้องถิ่นตลอดจนเรียนรู้เรื่อง ภูมิปัญญา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิชาท้องถิ่นของตนมากขึ้น (พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542, น. 6-7) ซึ่งการกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่นนั้น เป็นสภาพบังคับตามกฎหมายที่สถานศึกษาต้องจัดให้มีขึ้นควบคู่กับหลักสูตรแกนกลาง (ชนันท ชาติทอง, 2550, น. 204)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐาน การเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพนักเรียน อีกทั้งมีตัวชี้วัดระดับสูงที่ ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระสำคัญนาฏศิลป์ ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ องค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้น ทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึกความคิด อย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์

ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 182-183)

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่อนุรักษ์ และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสังคม ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อีกทั้งช่วยควบคุมการเปลี่ยนแปลงของสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การพัฒนาหลักสูตรจึงต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้อง กับสภาพความต้องการของสังคมในปัจจุบัน และเป็นการวางแผนให้ได้สำหรับอนาคต ตามเป้าประสงค์ (วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช, 2542, น. 69) ซึ่งนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซัมเป้ง เป็นการแสดงพื้นบ้านของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลีลาท่าทาง ในการแสดงที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และเป็นการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์สื่อให้เห็น ถึงความสวยงาม อีกทั้งเป็นแม่แบบในการสร้างสรรค์ของระบำพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่าง และถือเป็นศิลปะการแสดงที่เก่าแก่ ซึ่งในปัจจุบันถือได้ว่านาฏศิลป์พื้นบ้าน : ซัมเป้ง เป็นการแสดงที่หาชมได้ยาก เนื่องจากมีความนิยมลดน้อยลง เนื่องจากกระแสของ การชื่นชมการแสดงตะวันตกมีมากขึ้น ผู้ชมให้ความสนใจการแสดงรูปแบบใหม่ ๆ มากกว่าการชมการแสดงที่เป็นแบบแผนดั้งเดิม รวมทั้งผู้สืบทอดในปัจจุบันได้ลดน้อยลงไป ซึ่งที่ผ่านมาจะเป็นการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ขาดความต่อเนื่อง ในการแสดงและการสืบทอด (ชลฎา คงพัฒน์, 2555, น. 10-12) รวมถึงสภาพปัญหา จากเหตุการณ์ไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นในด้านของการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการดำเนินชีวิตประจำวันของ คนในท้องถิ่นที่เกิดความหวาดกลัว ส่งผลต่อความรู้สึกถึงความสุขทางจิตใจที่จะชม ศิลปะการแสดง เพื่อความบันเทิง และเมื่อไม่มีงาน ไม่มีผู้ชม คณะแสดงก็ไม่สามารถอยู่ได้ ทำให้การแสดงค่อย ๆ หายไป จนในปัจจุบันมีผู้นำการแสดงซัมเป้งมาแสดงน้อยมาก และหาชมได้ยาก นั้นแสดงให้เห็นว่าศิลปะการแสดงที่สวยงามและมีเอกลักษณ์ ความเป็นพื้นบ้านภาคใต้กำลังจะสูญหายไปและอยู่ในภาวะวิกฤต หากไม่ได้รับการอนุรักษ์ และการส่งเสริมอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า การแสดงซัมเป้งยังไม่เคยมีการนำมา จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมาก่อน และเพื่อไม่ให้นาฏศิลป์พื้นบ้าน “ซัมเป้ง” สูญหายไป ผู้วิจัยจึงต้องการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น และจัดการเรียน การสอนภายในโรงเรียน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ เห็นคุณค่าความสำคัญของ นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซัมเป้ง อันเป็นการส่งเสริม อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ฐานนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซัมเป้ง สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนาเรเฉลิม จังหวัดสงขลา

2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 เมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

วิธีการศึกษา

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) โดยมีแบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

1. กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ จำนวน 3 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา จำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงชัมเป้ง จำนวน 1 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อสอบถามความต้องการและความสนใจสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า ประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอน รายวิชานาฏศิลป์ ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงชัมเป้ง และข้อมูลจากการบันทึกการสนทนากลุ่มของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาวิเคราะห์และสรุปผลในภาพรวม ในรูปแบบการพรรณนา นำไปสู่การสร้างหน่วยการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาคุณภาพหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รวมถึงเอกสารและตำราเกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระ และศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา การจัดการเรียนรู้แบบสาธิต รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เพื่อนำข้อมูลประกอบในการสร้างหน่วยการเรียนรู้

2. สร้างหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง โดยมีองค์ประกอบ คือ 1) ชื่อหน่วยการเรียนรู้ 2) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 3) สารสำคัญ 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 8) แผนการจัดการเรียนรู้

3. นำหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบหน่วยการเรียนรู้ กับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ โดยผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า องค์ประกอบหน่วยการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

4. นำหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงชัมเป้ง และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล เพื่อหาค่าความเหมาะสมของ หน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ ชุดชัมเป้ง ในด้านเนื้อหา ด้านองค์ประกอบของ หน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและ การประเมินผล ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ พบว่า หน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ ชุดชัมเป้ง อยู่ในระดับเหมาะสม มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80

5. นำหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง ไปใช้จัดการเรียนรู้ ในขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ใช้การจัดการเรียนรู้ 3 รูปแบบ ประกอบกัน คือ 1) การจัดการเรียนรู้ แบบซิปปา คือ การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียน สร้างความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และสิ่งแวดล้อมรอบตัว รวมถึงสามารถที่จะ ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน และที่สำคัญผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ 2) การจัดการเรียนรู้แบบสาธิต คือ เน้นกระบวนการ เรียนรู้ที่เกิดจากการสังเกตทั้งในด้านเนื้อหาสาระ หรือทักษะกระบวนการปฏิบัติ ซึ่งอาจจะสังเกต ได้จากตัวครูผู้สอน หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน และนอกจากนี้ผู้เรียนอาจจะใช้วิธีการซักถาม อภิปรายร่วมด้วย และ 3) การจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส คือ การฝึกปฏิบัติโดยเริ่มต้นการฝึกจากทักษะย่อย ๆ ซึ่งเมื่อผู้เรียนฝึกทักษะย่อย ๆ จนเกิด ความชำนาญ จากนั้นก็ฝึกปฏิบัติทักษะใหญ่ได้ง่ายขึ้น

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 16 ห้อง จำนวน 600 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/16 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เรื่องชัมเป้ง

2.3 แบบประเมินทักษะปฏิบัติ การแสดงชัมเป้ง

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ ชุดชัมเป้ง

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง และศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ สารการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ : นาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ และสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

3) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อสอบในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีข้อเสนอแนะให้เรียงลำดับตัวเลือกจากข้อสั้นไปยาว

4) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ไปใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/15 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

5) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ข้อสอบที่คัดเลือกมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.30-0.76 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.56

6) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 20 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ โดยใช้สูตร KR-20 ตามวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน

(Kuder Richardson) พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.66

7) จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ฉบับสมบูรณ์

3.2 แบบประเมินทักษะปฏิบัติ การแสดงซุ่มเป้ง

1) ศึกษาเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ ด้านนาฏศิลป์ และสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ การแสดงซุ่มเป้ง ซึ่งมีประเด็นในการประเมิน 5 ด้าน คือ ท่าเต้น จังหวะ กระบวนการแปรแถว ความพร้อมเพรียง การใช้พื้นที่เวที มีลักษณะเป็นแบบเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring) 4 ระดับ

2) นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติ การแสดงซุ่มเป้ง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด

3) วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า ประเด็นคำถามในแบบประเมินทักษะปฏิบัติ การแสดงซุ่มเป้ง มีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

4) นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติ การแสดงซุ่มเป้ง ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/15 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Inter-Rater Reliability: IRR) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

5) จัดทำแบบประเมินทักษะปฏิบัติ การแสดงซุ่มเป้ง ฉบับสมบูรณ์

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซุ่มเป้ง

1) ศึกษาลักษณะของการสร้างเครื่องมือการประเมินความพึงพอใจ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ

2) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนที่มีต่อนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซุ่มเป้ง ประกอบด้วยประเด็นพิจารณา 4 ด้าน ด้านเนื้อหา ด้านการกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล

3) นำแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนที่มีต่อนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซุ่มเป้ง เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน

4) วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า รายการประเมินในแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซุ่มเป้ง มีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซุ่มเป้ง ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/15

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

6) วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

7) จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง ฉบับสมบูรณ์

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล

4.2 อธิบายถึงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการทดลอง

4.3 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

4.4 นำหน่วยการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง มาจัดการเรียนการสอนผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3 รูปแบบ ประกอบกัน คือ 1) การจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2) การจัดการเรียนรู้แบบสาธิต และ 3) การจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ

4.5 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ (ชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้)

4.6 ประเมินทักษะปฏิบัติ การแสดงชัมเป้ง เมื่อจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้นโดยใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติ การแสดงชัมเป้ง ซึ่งมีประเด็นในการประเมิน 5 ด้าน คือ ท่าเต้น จังหวะ กระบวนการแปรแถว ความพร้อมเพรียง การใช้พื้นที่เวที

4.7 วัดความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง เมื่อจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้นโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

5. สถิติทดสอบสมมติฐานการวิจัย

5.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ โดยใช้สถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระจากกัน (Dependent Samples t-test)

5.2 ประเมินทักษะปฏิบัติ การแสดงชัมเป้ง โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ

5.3 สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้
นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การแปลผล

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	พึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน
ภาคใต้ : ชัมเป้ง

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ :
ชัมเป้ง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
จากผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า

1. ด้านสาระการเรียนรู้ พบว่า ควรมีเนื้อหาที่ครอบคลุมในประเด็น ประวัติ
ความเป็นมา รูปแบบการแสดง กระบวนการแสดง เครื่องดนตรีและเครื่องแต่งกายที่ใช้
ในการแสดงชัมเป้ง โดยเน้นกระบวนการกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี
และภาคปฏิบัติ ที่สำคัญควรมีการนำเสนอผลงานหลังจบเนื้อหา ซึ่งควรใช้ระยะเวลา
ในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4-10 ชั่วโมง

2. ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า ควรใช้สื่อการสอน และเทคนิค/วิธีการสอน
ที่มีความหลากหลาย และทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการและรูปแบบการเรียน
การสอนในปัจจุบัน

3. ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนควรเป็นผู้ประเมินผู้เรียน
เนื่องจากว่าครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ และได้รับการถ่ายทอดขั้นตอนการเต้นชัมเป้ง
จากผู้เชี่ยวชาญโดยตรง และใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง อีกทั้งประเมิน
ความรู้ของผู้เรียนเพื่อวัดพฤติกรรมด้านความรู้ในการเรียนรู้

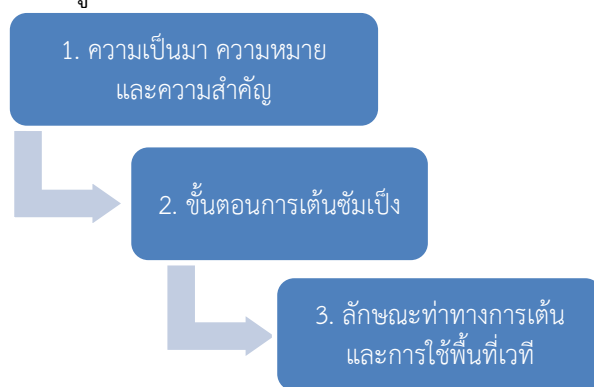
4. ด้านความต้องการและความสนใจสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า
ต้องการให้พัฒนาหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้งเนื่องจากชัมเป้ง
เป็นการแสดงที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ อีกทั้งเป็นการสืบสาน และปลูกฝัง
ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ การแสดงพื้นบ้านในท้องถิ่นของตนเองให้คงอยู่ต่อไป

ซึ่งจากข้อมูลที่ได้ในขั้นตอนนี้ นำมาสู่การจัดทำร่างหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์
พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง ในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาคุณภาพหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

จากข้อมูลที่ได้ในการศึกษาขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง โดยผลการสร้างและหาคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำเอาสาระการเรียนรู้แกนกลางหรือสาระการเรียนรู้ที่ครูต้องการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อย ๆ ประกอบด้วย

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ คือ นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง
2. ผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้

ภาพที่ 1 ผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้
ที่มา : ผู้วิจัย

3. ตารางความสัมพันธ์ของมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้และเวลา

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้และเวลา

มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
ศ 3.1 ม.4-6/6 บรรยาย และวิเคราะห์ อิทธิพลของเครื่องแต่งกาย แสง สี เสียง ฉากอุปกรณ์ และ สถานที่ที่มีผลต่อการแสดง ศ 3.2 ม.4-6/3 บรรยายวิวัฒนาการของ นาฏศิลป์และการละครไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	1. ความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญของชัมเป้ง ● กำเนิดและพัฒนาชัมเป้ง ● ความหมาย ● ความสำคัญ ● นักแสดง ● เครื่องแต่งกาย ● เครื่องดนตรี	1. อธิบายประวัติ ความเป็นมาของ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ภาคใต้ : ชัมเป้ง 2. จำแนกเครื่องดนตรี แต่ละชนิดที่ใช้ในการ แสดงนาฏศิลป์ พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง ได้ 3. เห็นความสำคัญ ของนาฏศิลป์พื้นบ้าน ภาคใต้ :ชัมเป้ง	3

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้และเวลา (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
ศ 3.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์แก่นของการแสดง นาฏศิลป์และการละครที่ ต้องการสื่อความหมาย ในการ แสดง	ขั้นตอนการเต้นของซำเป้ง	1. มีความรู้เกี่ยวกับ ขั้นตอนการเต้น นาฏศิลป์พื้นบ้าน ภาคใต้ : ซำเป้ง 2. มีทักษะในการฟัง จังหวะเพลง 3. ร่วมกิจกรรมอย่าง สนุกสนาน และมี ความมุ่งมั่นตั้งใจใน การเรียนรู้ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน ภาคใต้ : ซำเป้ง	1
ศ 3.1 ม.4-6/3 ใช้ความคิดริเริ่มในการแสดง นาฏศิลป์เป็นคู่ และหมู่	ลักษณะท่าทางการเต้น ซำเป้งและการใช้พื้นที่เวที สำหรับการแสดง ซำเป้ง	1. มีทักษะปฏิบัติการ แสดงซำเป้ง 2. มีทักษะในพื้นที่เวที สำหรับการแสดง ซำเป้ง 3. มีความรับผิดชอบใน การทำงานร่วมกับผู้อื่น	4

ที่มา : ผู้วิจัย

4. เวลาเรียน

หน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ “ซำเป้ง” ฉบับนี้ ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง

5. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซำเป้ง ได้ใช้การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้การใช้หน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซำเป้ง

บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงได้กำหนดการจัดการเรียนรู้ 3 แบบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา การจัดการเรียนรู้แบบสาธิต และการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

6. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

6.1 วิดีโอการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

6.2 E-book เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

6.3 ใบงาน เรื่อง เครื่องดนตรีประกอบการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

6.4 Powerpoint เรื่อง ขั้นตอนการเต้นนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เป็นการวัดและประเมินผลหลังการจัดการเรียนรู้ สามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

7.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติเป็นการวัดและประเมินผลความสามารถ การปฏิบัติ ที่สามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบภาคปฏิบัติแบบประเมินกระบวนการ ซึ่งมีประเด็นในการประเมิน 5 ด้าน คือ ท่าเต้น จังหวะ กระบวนการแปรแถว ความพร้อมเพรียง การใช้พื้นที่เวที มีลักษณะการให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring) 4 ระดับ

8. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง จำนวน 3 แผน ระยะเวลา 8 ชั่วโมง ประกอบด้วย 3 เรื่อง 1) ประวัติความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญของชัมเป้ง 2) ขั้นตอนการเต้นชัมเป้ง และ 3) ลักษณะท่าทางการเต้นชัมเป้งและการใช้พื้นที่เวทีสำหรับการแสดงชัมเป้ง ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบ หน่วยการเรียนรู้ พบว่า มีความสอดคล้องทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทุกองค์ประกอบ และผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเหมาะสมของ หน่วยการเรียนรู้ พบว่า หน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง มีค่าความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และผลการหาคุณภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้รายศิลป์ที่บ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยหน่วยการเรียนรู้รายศิลป์ที่บ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง (n=30)

การทดลอง	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	t	P
ก่อนการจัดการเรียนรู้	20	5.80	2.35	29	14.32**	0.00
หลังการจัดการเรียนรู้	20	13.40	1.90	29		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยหน่วยการเรียนรู้รายศิลป์ที่บ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ .01 โดยคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.35 และคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.90

ตารางที่ 3 ผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ การแสดงชัมเป้ง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมาย	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ						การแปลผล (14 คะแนน ผ่านเกณฑ์)
	ทำต้น (4 คะแนน)	จังหวะ (4 คะแนน)	กระบวนการแปร แถว (4 คะแนน)	ความพร้อม เพรียง (4 คะแนน)	การใช้พื้นที่ เวที (4 คะแนน)	คะแนนรวม (20 คะแนน)	
นักเรียนคนที่ 1	4	3	4	3	2	16	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 2	4	3	4	3	3	17	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 3	4	3	4	2	2	15	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 4	4	4	2	2	4	16	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 5	4	3	4	3	3	17	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 6	4	4	4	2	4	18	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 7	4	3	4	4	3	18	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 8	3	2	3	3	4	15	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 9	4	3	2	3	4	16	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 10	3	4	3	2	3	15	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 11	4	4	4	4	3	19	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 12	4	3	4	4	3	18	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 13	4	3	3	3	3	16	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 14	4	3	4	4	3	18	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 15	4	3	4	3	3	17	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 16	4	4	2	3	4	17	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 17	3	2	4	3	3	15	ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 3 ผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ การแสดงซุ่มเบ่ง ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

กลุ่มเป้าหมาย	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ						การแปลผล (14 คะแนน ผ่านเกณฑ์)
	ทำเดิน (4 คะแนน)	จังหวะ (4 คะแนน)	กระบวน การแปร แถว (4 คะแนน)	ความพร้อม เพรียง (4 คะแนน)	การใช้พื้นที่ เวที (4 คะแนน)	คะแนนรวม (20 คะแนน)	
นักเรียนคนที่ 18	4	4	4	3	3	18	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 19	3	2	3	3	4	15	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 20	3	3	2	4	4	16	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 21	3	4	2	3	3	15	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 22	4	4	3	4	3	18	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 23	4	3	3	3	3	16	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 24	4	3	2	3	4	16	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 25	4	4	4	3	2	17	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 26	4	4	3	3	3	17	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 27	4	3	3	4	3	17	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 28	4	4	3	3	3	17	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 29	3	2	4	3	4	16	ผ่านเกณฑ์
นักเรียนคนที่ 30	3	4	4	3	3	17	ผ่านเกณฑ์
คะแนนเฉลี่ย	3.73	3.27	3.30	3.10	3.20	16.60	ผ่านเกณฑ์

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ การแสดงซุ่มเบ่ง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน
ภาคใต้ ชูชัมเบ่ง ในภาพรวมผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 70) และเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล
พบว่า นักเรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 4 ผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
ด้วยหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเบ่ง

ที่	รายการประเมินความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหา				
1.	เนื้อหาที่เรียนมีความน่าสนใจ	4.83	.38	มากที่สุด
2.	เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.80	.41	มากที่สุด
3.	เนื้อหาที่เรียนมีการจัดลำดับความยากง่ายของเนื้อหา	4.37	.72	มาก
4.	เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และเหมาะสม ควรค่าแก่การอนุรักษ์	4.27	.69	มาก
5.	เนื้อหาที่เรียนได้ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.30	.60	มาก
เฉลี่ย		4.51	.27	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง (ต่อ)

ที่	รายการประเมินความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการกิจกรรมการเรียนรู้				
1.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.60	.50	มากที่สุด
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เท่าเทียมกัน	4.73	.45	มากที่สุด
3.	วิธีการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์เนื้อหา การวัดและการประเมินผล	4.73	.45	มากที่สุด
4.	วิธีการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ง่าย	4.77	.43	มากที่สุด
5.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น ด้านความรู้ ด้านทักษะปฏิบัติ	4.87	.35	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.74	.17	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนรู้				
1.	สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้	4.30	.70	มาก
2.	สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.13	.78	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ทำให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้น	4.13	.68	มาก
4.	สื่อการเรียนรู้มีความทันสมัย	4.63	.56	มากที่สุด
5.	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.40	.50	มาก
เฉลี่ย		4.32	.28	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล				
1.	ครูผู้สอนวัดและประเมินผลอย่างยุติธรรม	4.43	.50	มาก
2.	ในการจัดการเรียนรู้มีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.43	.63	มาก
3.	วิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน	4.43	.57	มาก
4.	การวัดและประเมินผลเป็นไปสอดคล้องที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ล่วงหน้า	4.50	.51	มาก
5.	ครูผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง	4.07	.74	มาก
เฉลี่ย		4.37	.24	มาก
เฉลี่ยรวม		4.49	.13	มาก

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางที่ 4 ผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .13) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ

อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = .17) และด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .27) และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .24) และด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .28) ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

1. พัฒนาหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเบ็ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเบ็ง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า 1. ด้านสาระการเรียนรู้ควรมีเนื้อหาที่ครอบคลุมในประเด็น ประวัติความเป็นมา รูปแบบการแสดง กระบวนการแสดง เครื่องดนตรีและเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดง ชัมเบ็ง โดยเน้นกระบวนการกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่สำคัญควรมีการนำเสนอผลงานหลังจบเนื้อหา ซึ่งควรใช้ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4-10 ชั่วโมง 2) ด้านสื่อการเรียนรู้ควรใช้สื่อการสอน และเทคนิค/วิธีการสอนที่มีความหลากหลาย และทันสมัย 3) ด้านการวัดและประเมินผลครูผู้สอนควรเป็นผู้ประเมินผู้เรียน เนื่องจากว่าครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ และได้รับการถ่ายทอดขั้นตอนการเต้นชัมเบ็งจากผู้เชี่ยวชาญโดยตรง โดยใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง อีกทั้งประเมินความรู้ของผู้เรียนเพื่อวัดพฤติกรรมด้านความรู้ในการเรียนรู้และ 4) ต้องการให้พัฒนาหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเบ็ง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากว่าชัมเบ็งเป็นการแสดงที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ อีกทั้งเป็นการสืบสาน และปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การแสดงพื้นบ้านในท้องถิ่นของตนเองให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรองทิพย์ เพชรภาค (2553, น. 168) ได้ศึกษาการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง น้ำส้มควันไม้มหัศจรรย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ต้องการให้นำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นการส่งเสริม อนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงสืบไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กามิหะมะ กาโหนด (2553, น. 124) ได้ศึกษาการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การทำทรงนกเขาชวา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ พบว่า มีความต้องการในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ต้องการอนุรักษ์ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอนุรักษ์ และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2 ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาพัฒนาเป็นหน่วยการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบ คือ 1) ชื่อหน่วยการเรียนรู้ 2) ผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ 3) ตารางความสัมพันธ์ของมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้และเวลา 4) เวลาเรียน 5) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดและการประเมินผล และ 8) แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) ประวัติความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญของชัมเป้ง 2) ขั้นตอนการเต้นชัมเป้ง 3) ลักษณะท่าทางการเต้นชัมเป้งและการใช้พื้นที่เวทีสำหรับการแสดงชัมเป้ง โดยผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากว่าผู้วิจัยได้กำหนดและออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชนาธิป พรกุล (2545, น. 150) ที่ได้กล่าวว่าประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านกาย ทางสติปัญญา และสอดคล้องกับคำกล่าวของทิตินา แคมมณี (2564, น. 330) ที่ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบสาธิตเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการแสดงหรือทำสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ให้ผู้เรียนสังเกตดูแล้วผู้เรียนซักถาม อภิปราย และสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการสังเกตการสาธิต และสอดคล้องกับแนวคิดของ Davies (1971, น. 50-56) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาทักษะปฏิบัติ ทักษะส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากว่าหน่วยการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ชัมเป้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรารวรรณ ศิริ (2562, น. 68) ได้ศึกษาการพัฒนา

หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมพื้นบ้านภูเก็ต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมพื้นบ้านภูเก็ต หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการประเมินทักษะปฏิบัติ การแสดงซึ้งเป้ง หลังการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 70) ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ที่เน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจผ่านกระบวนการกลุ่ม พร้อมทั้งการจัดระเบียบความรู้ และการแสดงผลงาน โดยในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนได้ให้นักเรียนทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับซึ้งเป้ง พร้อมทั้งให้นักเรียนได้ศึกษาความรู้ใหม่จาก E-book เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ “ซึ้งเป้ง” และให้นักเรียนจัดกลุ่มพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่ม และนำความรู้ที่แลกเปลี่ยนกันมาสรุป พร้อมทั้งลงมือทำใบงาน เรื่อง เครื่องดนตรีประกอบการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซึ้งเป้ง การจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ที่เน้นการฝึกทักษะย่อย ๆ แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการปฏิบัติ โดยในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนจะเป็นผู้สาธิตการเต้นซึ้งเป้งให้กับนักเรียน และแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อที่จะแยกการสาธิตปฏิบัติทักษะย่อย โดยแบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ นักแสดงผู้ชาย และผู้หญิง และจากนั้นก็ให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง พร้อมทั้งมีครูคอยบอกเทคนิคการใช้เท้า การใช้มือ และกระบวนการแปรแถว ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา และการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส จะช่วยให้นักเรียนได้นำความรู้ และขั้นตอนการเต้นซึ้งเป้งที่ได้เรียนรู้มาสอบปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร สุวรรณชาติ (2556, น. 39) ได้ศึกษาการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง งานหัตถกรรมจากต้นคลุ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติงานของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซึ้งเป้ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากว่าหน่วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคใต้ : ซึ้งเป้ง มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น ด้านความรู้ ด้านทักษะปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เท่าเทียมกัน วิธีการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์ เนื้อหา การวัด และการประเมินผล อีกทั้งเนื้อหาที่เรียนมีความน่าสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการจัดลำดับความยากง่ายของเนื้อหา สื่อและอุปกรณ์มีความทันสมัย เหมาะสม

กับการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียน และมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้การสอน และมีการวัดและประเมินผล อย่างยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เฉลิม ประเสริฐสังข์ (2544, น. 257) ที่กล่าวว่า แนวทางการสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีดังนี้ 1) จัดสิ่งแวดล้อมหรือ ประสบการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนพอใจและสนุกสนาน 2) ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านความคิด ความประพฤติ ระเบียบวินัย ตลอดจนการวางตัว 3) การสอนต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี โอกาสแสดงออก หรือกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) ครูต้องพยายาม ให้การเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพราะการเสริมแรงจะทำให้ผู้เรียน เกิดความพอใจและเกิดความรู้สึกที่ดีต่อครูและวิชาที่เรียน 5) ให้ความรักความเอาใจใส่ ต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง 6) พยายามอธิบายชี้แจงให้เห็นคุณค่าของการเรียนวิชาเรียน และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน นอกจากนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา ระติตานนท์ (2552, น. 85) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การขยายพันธุ์ยางพาราโดยการติดตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโหนด จังหวัดสงขลา พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความรู้ ด้านทักษะปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่าหน่วยการเรียนรู้ควรได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการและความสนใจต่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ของครูผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญ และนักเรียน ดังนั้นในการสร้างหน่วยการเรียนรู้ภาคใต้ : ชัมเป้ง ควรมีการศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานก่อน

2. ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ การแสดงชัมเป้ง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น ถ้าครูผู้สอนต้องการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องชัมเป้ง ควรนำหน่วยการเรียนรู้ภาคใต้ : ชัมเป้ง ไปใช้

3. ในการนำหน่วยการเรียนรู้ภาคใต้ : ชัมเป้ง ไปใช้ ควรคำนึงถึง ประเด็นต่อไปนี้

3.1 ครูผู้สอนควรคำนึงถึงบริบทของสังคมในท้องถิ่นนั้น ๆ ว่าสอดคล้อง และเหมาะสมกับท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่หรือไม่

3.2 ครูผู้สอนควรดูความเหมาะสมของวัย ที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อไม่ให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ง่าย และยากเกินไปกับวัยของผู้เรียน

3.3 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านทักษะปฏิบัติ นักเรียนบางคนไม่สามารถปฏิบัติได้ตามเวลาที่กำหนด ดังนั้นครูผู้สอนควรมีการยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและความสนใจของนักเรียน ในระดับช่วงชั้นอื่น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
3. ควรมีการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการศึกษาให้หลากหลายยิ่งขึ้น
4. ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา การจัดการเรียนรู้แบบสาธิต รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้วิธีการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้
5. ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ และความพึงพอใจของนักเรียน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาตัวแปรตามอื่น ได้แก่ ทักษะการทำงานกลุ่ม การแก้ไขปัญหา

รายการอ้างอิง

- กรองทิพย์ เพชรภาศ. (2553). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง น้ำส้มคว้นไม้ มหัศจรรย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัญญา ระติตานนท์. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การขยายพันธุ์ยางพารา โดยการติดตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโหนด จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- กามิหะมะ กาโหนด. (2553). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การทำทรงนกเขา ขาว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- ฉันท ชาติทอง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- เฉลา ประเสริฐสังข์. (2544). จิตวิทยาการเรียนการสอน. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชนาธิป พรกุล. (2545). แคลส: รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง = CATS: a studentcentered instructional model. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิลฎา คงพัฒน์. (2555). “ข้ามเป้ง :แม่แบบในการสร้างสรรค์ระบำพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่าง”. รุสมิแล, 33, 3, 9-18.
- ทิตนา แคมมณี. (2564). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74. หน้า 1-26.
- ภัทรารรณ ศิริ. (2562). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมพื้นบ้านภูเก็ต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วิชัย ต้นศิริ. (2547). โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสำคัญของการปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรที่สานต่อท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เซ็นเตอร์คิสต์ฟเวอร์รี่.
- อมร สุวรรณชาติ. (2556). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้โดยใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องงานหัตถกรรมจากต้นคลุ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Davies I.K. (1971). *Instructional Technique*. New York : Mc Graw – Hill.